

PLAN DZIAŁANIA
KT 211
ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie

STRESZCZENIE

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT 211 znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne oraz aspekty regionalne i międzynarodowe.

Do roku 2030 światowe zapotrzebowanie na energię prawdopodobnie wzrośnie o ponad 50%. Zapewnienie możliwości zwiększenia jej podaży w miarę rosnącego zapotrzebowania wymaga ogromnych inwestycji w infrastrukturę energetyczną.

Ponieważ nie ma obecnie gwarancji, że zostaną one w pełni zrealizowane przewiduje się, że ryzyko zakłóceń dostaw paliw i energii znacząco zwiększy się w poszczególnych krajach i całych regionach. Oznacza to również możliwość występowania nagłych wzrostów cen na rynku światowym. Według aktualnych prognoz, po 2030 r. import energii i surowców energetycznych do Unii Europejskiej może wynieść ponad 70%, co zwiększy zagrożenie w zakresie bezpieczeństwa energetycznego i zwiększy podatność na zewnętrzne wpływy polityczne.

Udział sektora budynków w konsumpcji energii wynosi w Unii Europejskiej około 40%, z czego na budynki mieszkalne przypada około 70%. W Polsce i wielu podobnych krajach większość energii zużywanej w budynkach, głównie do ogrzewania pomieszczeń, pochodzi ze źródeł nieodnawialnych (węgiel, gaz, olej opałowy). Taka struktura źródeł wiąże się ze znaczną emisją CO₂. W Polsce, emisja związana z ogrzewaniem budynków stanowi obecnie około 15% krajowego limitu przyznawanego przez Unię Europejską.

Sektor mieszkaniowy i usługowy, którego główną część stanowią budynki, odpowiada za ponad 40% całkowitego zużycia energii w Unii Europejskiej. Większość budynków mieszkalnych ma ponad 30 lat i wymaga renowacji, poprawy energooszczędności i komfortu. Tradycyjne metody remontów poprawiają efektywność energetyczną jedynie od 10% do 40%, a czas zwrotu inwestycji jest dosyć długi. Mimo iż jednostkowe wskaźniki zużycia energii ulegają poprawie w związku z rozwojem gospodarki, to sektor komunalno bytowy ze względu na duży udział budynków starych (a w Polsce wzrost zamożności społeczeństwa) charakteryzuje się wysokim potencjałem oszczędności energii

Państwa członkowskie opracowują obecnie krajowe plany mające na celu zwiększenie liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii, które mają zawierać m.in. szczegółową definicję takich budynków (zapotrzebowanie na energię pierwotną w kWh/m² na rok) oraz informacje na temat polityk i środków finansowych w celu ich promowania w Unii Europejskiej. Jednym z podstawowych warunków uzyskania niemal zero-energetycznego zapotrzebowania na energię w budynkach jest maksymalne dostępne ograniczenie strat ciepła przez przegrody budowlane i elementy instalacji grzewczych, do czego stosuje się wyroby do izolacji cieplnej.

ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

- zobowiązania międzynarodowe i europejskie;
- wzrastające ceny energii, towarów i usług;
- postęp technologiczny;
- jakość życia, zdrowie, dobrobyt

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 305/2011 z 9 marca 2011 r. określa warunki wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku wyrobów budowlanych, m.in. przez ustanowienie zharmonizowanych zasad wyrażania właściwości użytkowych tych wyrobów w zakresie ich zasadniczych charakterystyk, czyli tych cech, które odnoszą się do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych. Szóste wymaganie podstawowe, dotyczące zagadnień oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, sformułowano w rozporządzeniu następująco:

„Obiekty budowlane i ich instalacje grzewcze, chłodzące, oświetleniowe i wentylacyjne muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby utrzymać na niskim poziomie ilość energii wymaganej do ich użytkowania, przy uwzględnieniu potrzeb zajmujących je osób i miejscowych warunków klimatycznych. Obiekty budowlane muszą być również energooszczędne i zużywać jak najmniej energii podczas ich budowy i rozbiórki.”

Główna zmiana tego wymagania w stosunku do dotychczasowego, określonego w Dyrektywie Rady 89/106/EWG, polega na uwzględnieniu efektywności energetycznej na etapach budowy, eksploatacji i rozbiórki obiektów budowlanych, co ma na celu zwiększenie możliwości rozwoju zrównoważonego budownictwa, biorąc pod uwagę pełny cykl życia wyrobów budowlanych. Aspekty środowiskowe są źródłem podstawowych kryteriów stosowanych w Zielonych Zamówieniach Publicznych, w tym dotyczących wyrobów do izolacji cieplnej, w ramach systemów aktualnie wdrażanych w poszczególnych krajach Unii Europejskiej.

Celem dyrektywy jest opłacalna ekonomicznie poprawa efektywności końcowego wykorzystania energii w krajach Unii Europejskiej przez:

- określenie celów orientacyjnych oraz stworzenie mechanizmów, zachęt i ram instytucjonalnych, finansowych i prawnych, niezbędnych w celu usunięcia istniejących barier rynkowych i niedoskonałości rynku utrudniających efektywne końcowe wykorzystanie energii;
- stworzenie warunków dla rozwoju i promowania rynku usług energetycznych oraz dla dostarczania odbiorcom końcowym innych środków poprawy efektywności energetycznej.

Daje to Komisji Europejskiej możliwość ustanowienia w bliskiej przyszłości zharmonizowanych warunków technicznych w odniesieniu do tych wyrobów i wprowadzenia klasyfikacji w celu etykietowania ich efektywności energetycznej. Środki wykonawcze w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej w sprawie wykonania dyrektywy

są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE od dnia ich wejścia w życie. Rozporządzenia określają m.in. wymagania techniczne związane z energią, jakim powinny odpowiadać ujęte nimi produkty, metodykę badań i procedurę kontroli wyrobów w celu nadzoru rynku. W rankingu grup produktów o największym potencjale uzyskania oszczędności energii wyroby do izolacji cieplnej czołową pozycję.

Działalność gospodarcza objętą zakresem KT 211 jest więc znacząco uwarunkowana politycznie, gospodarczo i prawne na poziomie regionalnym i międzynarodowym. Uwarunkowania techniczne wynikają głównie z ewolucji wymagań dotyczących efektywności energetycznej oraz konieczności uwzględnienia oddziaływania na środowisko. Aspekty społeczne związane są z rosnącymi kosztami eksploatacyjnymi wynikającymi z wykorzystania energii, z potrzebami dotyczącymi termomodernizacji istniejących zasobów budowlanych oraz konieczności rozwoju rynku pracy związanego z przemysłem wyrobów do izolacji cieplnej oraz robót budowlanych związanych z ich stosowaniem.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych.

Wyroby do izolacji cieplnej w budownictwie są bezpośrednio związane z dynamicznie od lat rozwijającym się segmentem rynku budowlanego i infrastrukturalnego, realizującego rosnące potrzeby w zakresie efektywności energetycznej. Większość producentów zrzeszona jest w kilku dużych stowarzyszeniach krajowych, współpracujących z organizacjami europejskimi, które związane są z produkcją podstawowych grup wyrobów termoizolacyjnych: styropianu EPS, wełny mineralnej, polistyrenu ekstrudowanego XPS oraz pianki PU i PIR oraz stosowaniem wyrobów do izolacji, np. w systemach ociepleń.

Rocznie wykonuje się w Polsce miliony metrów kwadratowych izolacji cieplnej przegród w budynkach nowych i w ramach termomodernizacji. Z celu uzyskania coraz niższych wartości strat ciepła przez przenikanie oraz spełnienia wymagań dotyczących izolacyjności cieplnej przegród budynku obserwuje się stałą tendencję do stosowania większych grubości warstwy izolacji i materiałów o polepszonych właściwościach cieplnych.

Ostatnio wprowadzone wymagania obligują również do stosowania izolacji cieplnej w instalacjach grzewczych i chłodzących w celu poprawy sprawności dystrybucji. Potrzeba maksymalnego dostępnego ograniczenia strat energii cieplnej jest jednym z podstawowych warunków realizacji w przyszłych latach europejskiego budownictwa o niemal zerowym zapotrzebowaniu na energię.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Dotychczasowy stan prac normalizacyjnych w CEN obejmuje zharmonizowane specyfikacje wszystkich najczęściej stosowanych wyrobów do izolacji cieplnej w budownictwie. Normy te podawane są częstym aktualizacjom uwzględniającym postęp techniczny i wsparcie europejskich przepisów prawnych. Można przyjąć, że w obszarze tym nie występują techniczne bariery w handlu. Potencjalna przyszła działalność normalizacyjna może obejmować nowe rodzaje wyrobów innowacyjnych. Realizacja prac KT 211 przyczynia się do włączenia środowiska krajowego do europejskich prac dotyczących wyrobów do izolacji cieplnej.

Na ogół w normach wyrobów nie określa się wymaganych poziomów poszczególnych właściwości, jakie mają być osiągnięte przez wyrób, aby wykazywał przydatność do określonego zastosowania. Potencjalny obszar normalizacji może obejmować normy projektowania budynków i instalacji, w przypadku zainteresowania ze strony krajowych izb zrzeszających projektantów i w przypadku występowania konieczności wsparcie przepisów prawnych w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki. Realizacja takich prac KT może przyczynić się do rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego w stanowieniu szczegółowych zapisów technicznych mających wpływ na rynek i stosowanie wyrobów do izolacji cieplnej.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymagań proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT.

Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Głównymi celami KT 211 są:

- zapewnienie uczestnictwa przedstawicieli krajowego środowiska związanego z wyrobami do izolacji cieplnej w budownictwie w europejskiej działalności normalizacyjnej, służącej eliminowaniu barier technicznych w handlu międzynarodowym,
- harmonizacja nowoczesnych rozwiązań w zakresie sposobów i metodyki sprawdzenia spełnienia wymagań podstawowych oraz jakościowych, związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wyrobów, zdrowia konsumenta oraz spełnienia zasad rozwoju zrównoważonego w budownictwie;

poprzez:

- uczestnictwo w inicjatywach europejskich i/lub międzynarodowych w zakresie propozycji norm, specyfikacji lub raportów,
- tłumaczenie Norm Europejskich,
- opracowywanie krajowych norm własnych lub innych dokumentów związanych z normalizacją w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego w stanowieniu szczegółowych zapisów technicznych mających wpływ na rynek i stosowanie wyrobów do izolacji cieplnej.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

KT zamierza przyjąć następującą strategię prowadzącą do osiągnięcia celów:

- zapewnić aktywny, bieżący udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,
- wprowadzać do zbioru PN polskich wersji Norm Europejskich zharmonizowanych i terminologicznych, a następnie norm określających metodykę oceny zgodności i badań właściwości technicznych,

- zapewnić możliwość opracowania krajowych dokumentów związanych z normalizacją w miarę potrzeb wynikających z kształtowania krajowych przepisów technicznych związanych z stosowaniem wyrobów do izolacji cieplnej.

4.3. Aspekty środowiskowe

Stosowanie wyrobów do izolacji cieplnej ma bezpośredni wpływ na ograniczenie strat energii w obiektach budowlanych, a tym samym na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko przez emisję gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, przy spełnieniu wymagań dotyczących komfortu i jakości środowiska w budynkach.

5 CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu. Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Podstawowe czynniki wpływające na realizację prac KT 211:

- zapewnienie finansowania,
- zaangażowanie i współpraca środowiska biznesowego oraz przedstawicieli władz i instytucji państwowych,
- sposób organizacji krajowej i międzynarodowej działalności normalizacyjnej.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Zgodnie z priorytetami ustalonymi w KT 211 planowane jest włączanie do programu prac polskich wersji językowych EN zharmonizowanych z dyrektywami UE oraz norm mandatowych, PN własnych, istotnych dla gospodarki krajowej, w miarę pozyskiwania przez KT środków finansowych od zainteresowanych środowisk.